

MEIDÄN METSÄMME

Kansalaisten kannanotto metsien puolesta

päivitetty 29.11.2019 (alkuperäinen 27.10.2018)

Me kansalaiset kannamme huolta Suomessa tapahtuvista yhä kiihtyvistä metsänhakuista, jotka köyhdyttävät vakavalla tavalla metsiemme monimuotoisuutta ja aiheuttavat henkistä pahoinvointia. Laajat avohakkuut maanmuokkauksineen estävät metsien erilaisten käyttömuotojen yhteensovittamista ja vahingoittavat vesistöjä. Kritisoimme nykyistä metsäpolitiikkaa ja tahdomme muutoksia metsäsuunnitteluun. Metsä on paljon enemmän kuin vain raaka-ainevarasto. Kun keskitytään puuaineksen realisoimiseen vain rahaksi, menetetään tärkeitä metsän tarjoamia muita resursseja. Suomen metsäpolitiikan ei pidä tukea liiketoimintamallia, joka ohjaa tuottamaan kertakäyttöisiä ja jalostusarvoltaan matalia vientituotteita.

Kaikkiällä maailmassa metsä on välttämätön kasvien, eläinten ja ihmisten elämälle. Suomi elää metsästä, ei vain puusta, selluloosasta ja biomassasta; metsät puhdistavat ilmaa ja vettä sekä tuottavat happea ja kasvullista maata. Metsien käytöllä on keskeinen merkitys ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Suomen metsät antavat myös tärkeitä retkeily-, liikunta- ja luontoelämyksiä sekä sieniä, marjoja ja muita raaka-aineita. Metsien kestävästä monikäytön ja suojelun lisääminen edellyttävät suuria muutoksia metsänhoidon periaatteisiin ja suunnitteluun. Tämä on vaativa prosessi, mutta se on tehtävä elonkirjon varjelemiseksi, suojataksemme metsiä erilaisilta uhilta sekä varautuaksemme ekososiaalisiin muutoksiin. Meillä kaikilla on oikeus luontoon ja oikeus saada hyvinvointia luonnosta.

Kannanoton tavoitteet

Kansalaisten kannanoton tavoitteet ovat polkuja muutoksiin metsien suojelun, metsänhoidon ja politiikan sekä lainsäädännön tiellä. Perustuslain (11.6.1999/731) 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

1) Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja ekosysteemien suojelu

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja ekosysteemien suojelu on otettava kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa ensisijaiseksi lähtökohdaksi. Suomessa on noudatettava elonkirjon köyhtymisen pysäyttämiseen tähtävä YK:n biologista monimuotoisuutta koskevaa yleissopimusta

(SopS 78/1994) ja biodiversiteettisopimusta (CBD) sekä parannettava strategian toteutusta lisäämällä resursseja ja nopeutettava toimintaohjelmia.

- Metsät ovat biodiversiteetin kannalta avainasemassa. Suojelualueverkosto on metsien suojelun ydintä. Metsiä on suojeltava vähintään 17 % kaikilla kasvillisuusvyöhykkeillä. Kaikki vanhat metsät, joissa puusto yli 140-vuotiaasta on säästettävä hakkuilta. Laajat yhtenäiset metsäalueet sekä metsäalueiden kytkeytyneisyys on turvattava.
- METSO -ohjelman jatkuvuus, kattavuus ja riittävä rahoitus on turvattava. Kriteereitä on tarkistettava tavoitteiden saavuttamiseksi Etelä-Suomessa ja ohjelma on laajennettava valtakunnalliseksi.
- Natura 2000-ohjelman alueet on inventoitava. Ilman tarkkaa tietoa suojelun tarpeessa olevat alueet jäävät huomioimatta ja tämä lisää niiden häviämisen riskiä metsätaloustoimissa.
- Metsäelinympäristöjen tilaa parannetaan ennallistamalla 15 % heikentyneistä elinympäristöistä.

2) Ekologisesti ja ilmastollisesti kestävä metsätalous

- Metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tarvitaan suojelualueiden lisäksi metsätalouden muutoksia.
- Talousmetsissä metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt on kartoitettava, suojeltava ja lain noudattamisen valvontaa on parannettava.
- Jatkuvapeitteinen metsänhoito on otettava käyttöön luontoarvopainotteisesti. Tämä vaatii valtion kannustinjärjestelmää ja metsäammattilaisten uudelleen kouluttamista.
- Avohakkuiden määrää on vähennettävä merkittävästi ja nopeasti. Avohakkuut tulisi sallia vain pienialaisesti tai erityisistä syistä, kuten juurikäävän pahoin valtaamissa yhden puulajin metsissä.
- Suomen metsät ja suot on säilytettävä hiilensitojina hakkuutavoitetta pienentämällä ja metsäkatoa vähentämällä. Kasvihuonekaasujen luonnonnieluja ja -varastoja on suojeltava ja lisättävä (Pariisin sopimus: 5. artikla 1). Suomen metsistä neljännes on suometsiä, jotka ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja päästöjen kasvun pysäyttämiseksi on säilytettävä metsinä.
- Ojien kunnostamiseen sekä avoalalle perustetun taimikon ja nuoren metsän hoitoon kohdistetut tuet on lopetettava. Tuet on ohjattava ekologisista perusteista sekä ilmasto- ja vesistönsuojelun huomioiden.
- Energiapuun korjuuta on säädeltävä. Järeän runkopuun, lahoppuun ja kantojen korjuu hakkuilta energiaksi on lopetettava.
- Soiden ennallistamiseen on ohjattava lisää rahoitusta. Heikkotuottoisten ojitettujen soiden vesitalous on järjestelmällisesti ennallistettava.
- Lintujen ja muun metsälajiston uhanalaistuminen on pysäytettävä ja pesimäaikalaisista hakkuista on luovuttava.

- Erilaisten toimijoiden tarpeet on otettava huomioon metsäsuunnittelussa valtion ja yksityisten mailla. Dialogia metsänomistajien, kansalaisryhmien ja metsäammattilaisten välillä on tuettava metsämaan pirstoutumisen estämiseksi ja luottamuksen sekä yhteistyön lisäämiseksi kaikkien parhaaksi.
- Metsähallitusta koskevat yhteiskunnalliset velvoitteet on muutettava lailla. Yhteisiä metsiämme on hoidettava vastuullisesti jatkuvan kasvatuksen menetelmillä. Metsähallituksen tulostavoitetta on kohtuullistettava.

3) Metsälainsäädännön uudistaminen

- Metsälainsäädännön tulee kannustaa avohakkuuttomia metsänkäyttömenetelmiä.
- Metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen määrittäminen pienialaiseksi on poistettava.
- Metsälakiin on lisättävä kirjaus kansalaisten osallistumis- ja muutoksenhakuoikeudesta.
- Luonnonsuojelulain sisältämä tulkinnanvarainen poikkeusmahdollisuus häiritä lintuja niiden pesimäaikana on poistettava huhtikuun ja heinäkuun väliseltä ajalta.
- Metsäkeskusten viranomaistehtävät siirretään valtion ympäristöviranomaisille riittävin resurssein.

Kutsumme kaikkia metsän ystäviä, kansalaisia, kansalaisjärjestöjä, metsäammattilaisia, metsänomistajia, poliittisia päättäjiä ja taloudellisia toimijoita edistämään kestävä metsäpolitiikkaa sitoutumalla näihin uudistuksiin ja tavoitteisiin.

Salon Perttelissä, 29.11.2019

Meidän metsämme – työryhmä

c/o Eeva-Stiina Lönnemo p. 050 5238259

<http://meidanmetsamme.org> #meidänmetsämme @MMetsämme
www.kohtuusliike.fi

Viitteet:

WWF Suomen metsävisio 2025 <https://wwf.fi/alueet/suomi/suomen-metsat/metsavisio>

Metsätavoitteet 2018 – 2030 Suomen luonnonsuojeluliitto
<https://www.sll.fi/mita-me-teemme/metsat/metsatavoitteemme/>

Avohakkuut historiaan -kansalaisaloite <http://avohakkuuthistoriaan.fi/>
 Tutkijoiden julkilausuma: Suomen metsänkäyttösuunnitelmat kiihdyttävät ilmastonmuutosta ja heikentävät luonnon monimuotoisuutta <http://www.bios.fi/julkilausuma/julkilausuma240317.pdf>

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön strategia ja toimintaohjelma, Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi sekä väliarviointi 2016
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79871/YMra_14_2017.pdf

Kansallinen biodiversiteettiohjelma ja Aichi-Tavoitteet
<https://www.luonnontila.fi/toimintaohjelma/biodiversiteettisopimus/aichi-tavoitteet>

Pariisin ilmastosopimus <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2016/20160200#idp446049760>

Ilmastopaneeli <http://www.ilmastopaneeli.fi/news/93/77/Ilmastopaneeli-Suomen-on-kiristettava-paastovahennystavoitteitaan-Pariisin-sopimuksen-toteuttamiseksi/d,News/>
<http://www.ilmastopaneeli.fi/news/101/77/Suomen-ilmastopolitiikalle-lisaa-kunnianhimoa-1-5-asteen-tavoitteseen-Suomen-Ilmastopaneelin-seminaari-9-11-2018/d,News/>

BIOS-tutkimusyksikkö <http://bios.fi/suomen-ilmastopolitiikka-kriisissa/>

Suomen kansallisen luontopaneelin ja IBC-Carbonin työpajan loppuyhteenveto 11.6.2018
[http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Hallituksen_on_kiireesti_toimittava_luon\(47051\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Hallituksen_on_kiireesti_toimittava_luon(47051))

Luontotyyppien uhanalaisuus
2018. https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Luontotyyppit/Luontotyyppien_uhanalaisuus/Luontotyyppien_uhanalaisuus_2018
<https://www.ymparisto.fi/fi->

Suometsien ilmastoviisas metsänhoito 2018. <https://www.luke.fi/sompa/2018/07/04/suometsien-ilmastoviisas-metsanhoito-tietokortti-saatavilla/>

Suomen lajien Punainen lista 2019.
https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Suomen_lajien_Punainen_lista_2019

Elonkirjo ehtyy - suosituksia Suomen monimuotoisuuden turvaamiseksi.
https://www.jyu.fi/en/research/wisdom/letters/jyu_wisdom_letter_1_2019.pdf

IPCC: Maankäytöllä on suuri merkitys ilmastonmuutoksessa – kestävä maa- ja metsätalous on tärkeä osa ilmastonmuutoksen torjuntaa <https://www.luke.fi/uutinen/ipcc-maankaytolla-on-suuri-merkitys-ilmastonmuutoksessa-kestava-maa-ja-metsatalous-on-tarkea-osa-ilmastonmuutoksen-torjuntaa/>

Vetoomus lintujen pesärauhan puolesta 2019, Suomen luonnonsuojeluliitto.
<https://xn--pesrauhaa-x2a.fi/>

Helmi-elinympäristöohjelma vahvistaa luonnon monimuotoisuutta. Ympäristöministeriö.
<https://www.ym.fi/helmi>